

Haderslev Stift

Nyhedsbrev marts 2011

Den væsentligste spiritualitetsform

At sang er en afgørende bestanddel af kristen gudsdyrkelse, ved vi. Mere end i de fleste andre religioner er sangen i kristendommen den måde, hvorpå vi i fællesskab over for Gud udtrykker vores taknemmelighed, vores sorg eller vores behov for hjælp. I folkekirkens gudstjenester og hele kirkens gerning gælder det i udpræget grad. Salmesangen er skelettet i den danske gudstjeneste. Ingen præst kunne drømme om at besøge en døende uden at have salmebogen med, og når et brudepar skal planlægge deres bryllup, er et afgørende spørgsmål: "Hvad skal der synges?"

Derfor er det en temmelig alvorlig ting for kirken, hvis evnen og lysten til sang formindskes. Hvor situationen er, at folk kender færre og færre melodier og aldrig rigtig har lært at synge. Det er dér, vi er stærkt på vej hen i øjeblikket. Det har været en af efterårets nyheder, at sang- og musikundervisningen i skolen de sidste ti år er blevet stærkt forringet, fordi der er så meget andet, som er blevet betragtet som vigtigere.

En opgave for folkekirken

Der kan siges en hel masse alvorligt om, hvad det har af negativ betydning for indlæringssevne, udvikling og almindelig dannelse, men det er ikke min pointe her. Her handler det om, hvad det betyder folkeligt og kristeligt, at vi mister en af vores afgørende udtryksformer. Det bør simpelthen ikke ske, og derfor ligger der her en afgørende opgave for folkekirken, når samfundet i øvrigt ikke synes at have kræfter eller vilje til den.

Jeg vil understrege, at arbejdet med sangen allerede fylder meget i folkekirken. Der er talrige børnekor, en uvurderlig form for børnearbejde; vi har fremragende ungdomskor og også nogle steder voksenkor i kirkeligt regi. Baby-salmesang er

øjensynligt blevet et hit, og samarbejdet om sang mellem præster og organister er voksende. Men det berører alligevel samlet set kun en brøkdel af befolkningen. Jeg ville ønske, vi kunne brede det videre ud, også gerne gennem et samarbejde med foreninger, skoler og organisationer.

Mere lejlighedssang

Ikke alle har tid (eller lyst) til at engagere sig fast i et kor, så vi må have nogle flere lejlighedskor eller 'gadekor', som en organist kaldte dem. Folk, der så at sige bliver inviteret ind fra gaden og er med til at synge ved forskellige lejligheder. Måske bliver det ikke ligefrem skonsang, men hvis deltagerne har nydt det, er det et fuldt tilfredsstillende resultat – så kan elitekorene tage sig af det andet.

Tegning: Marianne Jespersen

Vi kan argumentere med sundheden ved at synge, det elementære velbefindende, der opnås ved at trække vejret dybt ind i sang. Folk betaler dyrt for at træne åndedrættet, men det kommer helt af sig selv under sang. Vi kan synge fire sange i stedet for tre til sognemoderne; vi kan indbyde til sangaftner; vi kan stille os op og synge i storcentrene, som et populært klip på youtube viste, man havde gjort i New York. Vi kan tilbyde at få deltagerne i bankens generalforsamling til at synge et kvarter, inden de sætter sig ved bordene – eller foreslå en halv times fyraftenssang på virksomheder.

Indlæring før gudstjenesten

Og hvorfor har vi ikke indlæring af salmerne forud for gudstjenesterne? Det er en ynk at se kirkegæster sidde med sammenknebne munde under salmerne ved den dåb, de er kommet til. Men der er jo ikke noget at sige til det, hvis de ikke kender melodierne. Når gudstjenesten i det hele taget er blevet vanskelig at finde ind i for ikke så få danskere, er det måske først og fremmest, fordi vi har forsømt så meget på sangens område.

Hvis jeg skal sætte det helt på spidsen, så er sang i mine øjne den væsentligste kollektive spiritualitetsform, der findes, krop og sind i samstemthed med andre mennesker, langt vigtigere end de individuelle spiritualitetsformer, der vinder frem i disse år.

Eller helt nede på jorden: Et folk uden sang er simpelthen på spanden!

Niels Henrik Arendt

Vi vil gerne på banen tidligere!

Af Tove Jørgensen

Der er travlhed hos stiftets fire rådgivere: Henrik Madsen, Cathrine Lerche Jørgensen, Jacob Ølgaard Lysemose og Lisbet S. Olsen. Rådgivningsordningen begyndte i 2008 som en forsøgsordning i Hedensted Provsti. Nu er den indført i næsten alle stiftets provstier.

Mange menighedsråd glæder sig over, at rådgiverne er til at få fat på også ud over stiftets kontortid. Og mange er glade for, at rådgiverne kan komme ud til menighedsrådene, hvis der er brug for det. Tidligere følte mange menighedsråd, at afstanden til stiftet var for stor.

Rådgiverne selv er også glade for ordningen og for at have hinanden som sparingspartnere. "Frem for at sidde alene ude på et provstikontor er det en stor fordel, at vi sidder samlet inde på stiftet. Vi sparrer med hinanden og drøfter sagerne. Vi har månedlige møder, hvor vi får snakket om rådgiverordningen, om nye regler, m.m. Og i personalesager, som ikke har en bestemt facitliste, men kan være både grumse og grå, kan det være godt at få sparring fra en kollega til at finde vej gennem tågerne", lyder det samstemmende fra rådgiverne.

Tidlig kontakt

Jeg har samlet de fire rådgivere for at høre nærmere om, hvad de har at tilbyde stiftets menighedsråd. Og de fortæller engageret om deres arbejde. En af de første ting, de understreger, er, at de meget gerne vil kontaktes tidligt. I dag sker det typisk, når problemerne er blevet for store. Men sommetider kunne problemerne mindskes, hvis

menighedsrådene i tide kontaktede rådgivningsordningen. "Menighedsrådene kan ikke ringe for meget ind til os! Der er ingen spørgsmål, der er dumme. Alt kan udvikle sig til et problem senere hen, hvis man ikke får tacklet det ordentligt fra starten", siger de fire rådgivere.

Rådgivning før ansættelse

Hvad kan en typisk og enkel rådgivning bestå i? Det kan fx dreje sig om et menighedsråd, hvis medarbejder går på pension. Så ringer formanden til stiftet og spørger: "Hvad gør vi nu?" Rådgiver og menighedsråd overvejer derefter med hinanden, om der skal ske ændringer ved stillingen. Er den korrekt normeret? Så planlægger man stillingsopslag, og det hjælper rådgiverne også gerne med, før det skal offentliggøres. For der er helt bestemte regler for, hvad der skal stå i et stillingsopslag, og dem kender det enkelte menighedsråd måske ikke. Senere er der ansættelsessamtaler, ansættelsesbevis, som skal laves korrekt, indplacering i lønsystem, pension, etc. Er der problemer undervejs, står rådgiverne til rådighed.

Den nye overenskomst

Mange menighedsråd ønsker rådgivning om den nye overenskomst, der blev implementeret i 2010. En af de nye bestemmelser er, at menighedsrådene selv skal forhandle løn, og det kan være kompliceret. Der er nemlig tale om flere overenskomster, fordi der er så mange grupper af ansatte. De mest brugte overens-

komster for et typisk menighedsråd er: overenskomst for organister, organisationsaftale for kirkefunktionærer med kerneopgaver som graver, kirketjener, kirkesanger, kordegn og sognemedhjælper, og endelig er der overenskomst for gravermedhjælpere.

Arbejdstidsplanlægning

Rådgiverne har også været meget ude i forbindelse med arbejdstidsplanlægning. For i forbindelse med de nye overenskomster blev der også ændret i arbejdstidsreglerne. Det har der været stort behov for at få præciseret og snakket om ude i de enkelte menighedsråd.

Vanskelige personalesager

Vanskelige personalesager tager meget tid. En formand eller kontaktperson ringer fx ind til stiftet og siger: "Vi har den og den medarbejder, men nu går det ikke længere. Vi må af med ham eller hende!"

Så må rådgiverne finde ud af, om der overhovedet er et lovligt og sagligt grundlag for at komme af med vedkommende. Ofte må de nemlig konstatere, at det er der ikke, fordi menighedsrådet ikke har overholdt reglerne og lavet de indledende øvelser.

Som består i?

– At tage en samtale med pågældende. Den kan fx handle om, at vedkommende ikke gør det, man forventer af ham eller hende eller at vedkommende gør sit arbejde utilfredsstillende.

Man skal klart fortælle, hvad man for-

"Få os involveret så tidligt som muligt, for det er nemmere at gøre noget, når vi har været med fra starten!", lyder opfordringen fra de fire personalerådgivere i Haderslev Stift: Henrik Madsen, Cathrine Lerche Jørgensen, Jacob Ølgaard Lysemose og Lisbet S. Olsen.

venter, at den ansatte gør, og hvad det kan få af konsekvenser, hvis vedkommende ikke gør sådan.

Det næste skridt er at give en advarsel, hvis vedkommende stadig ikke gør det, man har sagt.

Og sidste skridt er så en opsigelse. Men ofte starter sagerne med, at man har givet en for lang snor til en medarbejder. Man har håbet på, at man kunne ordne tingene ved at snakke sammen. Men på et tidspunkt hører samtalen op. Så er der to valgmuligheder:

- 1) Enten kan man begynde sagen forfra (få hele grundlaget på plads) eller
- 2) man må gribe til en dyrere model, hvor man mødes med vedkommende og dennes organisation og får drøftet muligheden for en fratrædelseaftale.

For lang snor

Nogle menighedsråd finder sig i for meget fra deres medarbejders side, fordi de er i tvivl om, hvad en medarbejder kan tillade sig og ikke kan tillade sig. Derfor finder man sig i en adfærd, som faktisk ikke er acceptabel. Det kan gå på samarbejdsvanskeligheder både mellem kontaktperson og en formand og en medarbejder, men også internt i medarbejdergruppen.

Der kan fx være en formand, der ringer og siger: ”Jeg har to medarbejdere, der ikke kan finde ud af at samarbejde. Den ene medarbejder har meldt ud, at nu orker hun ikke mere, så hvis ikke der sker noget, smutter hun”. Den anden medarbejder, som faktisk er hovedproblemet, har man gang på gang haft fat i og fortalt, at man ikke vil finde sig i, at vedkommende fx forlader arbejdspladsen i arbejdstiden. Eller vedkommende går måske og bagtaler andre bag deres ryg.

Undertiden kan vanskelighederne ledes hen på en bestemt person, som simpelthen ikke følger de formelle og uformelle regler, der gælder på en arbejdsplads – og som aldrig er blevet gjort klart og tydeligt opmærksom på dem.

Om mange ting tænker man, at det må man kunne snakke sig igennem, og man prøver i årevis. Det viser sig desværre omsonst, men man fortsætter for længe og får dermed ødelagt et godt arbejdsklima på arbejdsstedet, fordi man ikke tager hånd om problemet fra starten. Af og til bliver der givet en alt for lang snor til sådan en medarbejder.

Sygefravær

Mange steder mangler man regler for sygefravær. Hvem melder man sig syg til? På hvilket tidspunkt melder man sig syg? Ved lange sygefravær oplever rådgiverne ofte, at menighedsrådene ikke har det fulde overblik over fraværperioden. Hvilke syge-/fraværsgange var der året forud? Hvis det handler om drypvist fravær, er det meget vigtigt, at der er en klar procedure for, hvordan man melder sig syg, hvem man melder sig syg til, inden for hvilken frist, man melder sig syg. Det samme gælder for raskmeldinger.

Et godt råd til menighedsrådene:

Lav en husaftale!

Det skal ske i samarbejde mellem menighedsrådet og de ansatte. Husaftalen skal indeholde reglerne for netop jeres arbejdssted, så både nye og gamle medarbejdere kender dem.

Inspiration kan hentes i ”Personalepolitik i folkekirken”, som findes på Kirkeministeriets hjemmeside.

Husaftalen kan fx handle om:

- Ansættelse
- Arbejdstid
- Fødselsdage
- Om man må gå i sin midt-dagspause
- Rygepolitik
- Alkoholpolitik
- Løn og lokalløn
- Uoverensstemmelser
- Afskedigelser og fratræden
- Seniorpolitik
- Hvordan man melder man sig syg

Flere gode råd:

- Tag fat om problemerne og gør noget ved dem, før de vokser sig store. For det er besværligt at komme igennem en afskedigelsesproces. Det er hårdt både for den, der **skal afskedige** og den, der **bliver afskediget**. Fortæl medarbejderen, hvad der forventes af ham eller hende, og hvad der eventuelt er galt.
- Har man en medarbejder, man ikke er tilfreds med, er det vigtigt, at man snarest muligt kontakter stiftet og spørger, hvordan man griber denne sag an.
- Læs den nye vejledning: ”UANSØGT AFSKEDIGELSE”.

Telefonnumre:

- ☺ Henrik Madsen:
7352 4599
- ☺ Cathrine Lerche Jørgensen:
7352 4581, mobil: 3141 2526
- ☺ Jacob Ølgaard Lysemose:
7352 4586, mobil: 2258 2911
- ☺ Lisbet S. Olsen:
7352 4585, mobil: 2290 3247

”Der tales meget om de tomme kirker.
En dag bliver en af os nødt til at gå hen og se, om det er rigtigt.”

(citat Mark Twain)

Gudstjenesten er menighedens hjerte. Det lyder højstemt, men det er ikke desto mindre en erfaring, de fleste menigheder har gjort sig: et levende gudstjenesteliv bliver pulsen i alt andet, der sker i og omkring kirken.

Når gudstjeneste er i fokus i Haderslev Stift, er det altså fokus på selve det, der gør, at vi overhovedet er kirke.

Stiftet har sammensat et lille udvalg, der skal gennemtænke, hvordan der kan sættes fokus på gudstjenesten, uden at det bliver endnu en opgave som lægges hen til travle menighedsråd.

Gode idéer

De fleste er glade for søndagens gudstjeneste. Nogle ønsker måske bare inspiration til, hvordan en ny salme kan indlæres, eller hvordan man kan variere alterudsmykningen. Andre ønsker at arbejde mere gennemgribende med at få flere frivillige til at være delagtige i søndagens gudstjeneste. Andre igen vil gerne have korte aftengudstjenester. Nogle ønsker at oprette et gudstjenesteudvalg, og andre vil gerne gå i dybden med den teoretiske baggrund for kirkens gudstjeneste. Kort sagt: menighederne er forskellige, og ønskerne er forskellige.

Udvalget består af provst Hanne-Birgitte Kristiansen, organist Søren Andersen og præst Tine Illum (i daglig tale: ”stiftets gudstjenesteudvalg”). Vi er allerede godt i gang med arbejdet.

Menighed møder menighed

I de første måneder af 2011 sættes projekt ”menighed møder menighed”,

hvor nogle menigheder er henholdsvis vært og besøgende ved hinandens gudstjenester. Én søndag flyttes sognets gudstjeneste simpelthen til den anden kirke. En anden søndag går besøget den anden vej. Vi håber, at det vil være til inspiration for begge parter. Man bliver altid inspireret af at gå i kirke et andet sted, end man plejer. Ofte er det små detaljer, der gøres lidt anderledes og virker godt, som man bemærker. Men det er også inspirerende at få besøg af en anden menighed og høre, hvordan de oplever ens ”egen” gudstjeneste. Selvom selve liturgien (måden at fejre gudstjeneste på) næsten er ens, kan det godt fornemmes meget forskelligt. Vi håber senere at kunne viderebringe erfaringer fra disse sogne.

Inspirationsdag

Senere vil der i provstierne være en inspirationsdag om gudstjenesten. Denne dag henvender sig til menighedsråd, ansatte og særligt interesserede (f.eks. medlemmer af sognenes gudstjenesteudvalg). Hensigten med dagen er at se helt grundlæggende på gudstjenesten og på, hvad gudstjenesten egentlig er. Det handler ikke primært om at lave flere gudstjenester eller helt anderledes gudstjenester. Det handler om at blive opmærksom på, hvordan gudstjenesten fornemmes og ”virker”.

- Hvilken stemning er der?
- Hvad betyder musikken
- Kirkerummet?
- Hvem gør hvad ved gudstjenesten?
- Hvad med børnene?

- Hvordan lærer vi en ny salme?
- Hvordan planlægger vi?
- Hvordan gør vi det let for dem, der kommer første gang, at være med til gudstjenesten?
- Er der noget i vores gudstjeneste, vi ønsker anderledes?
- Indbyder vi særlige grupper til gudstjenesten? Osv., osv.

Der er altså tale både om overvejelser over gudstjenesten og om praktiske idéer, man kan arbejde videre med i sognet, hvis man ønsker det.

Gudstjenestekonsulenter

I løbet af næste efterår uddannes en slags ”gudstjenestekonsulenter”, der senere tilbyder at tage ud til sognene og holde lignende inspirationsdage eller -aftener. Her vil man kunne tage konkret afsæt i det enkelte sogns gudstjenesteliv og tanker.

I støbeskeen er også en ”værktøjskasse” med inspirationsmateriale til sognene. Andre ting er også på trapperne...

Ikke et åg, men en hjælp

Endnu engang er det vigtigt at få sagt: dette er IKKE endnu et åg, der skal lægges på menighedsråds, præsters og ansattes skuldre. Det er heller ikke en kritik af sognenes gudstjenester. Det er en hjælpende hånd til dem, der gerne på en eller anden måde vil arbejde med gudstjenestelivet i sognet.

Og så lige til Mark Twain og en del andre: Det passer forresten ikke, det med de tomme kirker. Jeg har selv set efter...!

Tine Illum

For alle størrelser og farver

Se www.koldingic.dk, der er hjemmeside for Kolding International Congregation, den internationale menighed, der mødes i Simon Peters Kirke i Kolding.

Kontakt:

Sognepræst

Michael Markussen
pastor@koldingic.dk

Sognemedhjælper

Elizabeth Padillo Olesen
elizabeth@koldingic.dk

Mariadøtrene i Kollund

Vidste du, at i Bov sogn bor Mariadøtrene, som lever klosterliv i Mariagården i Kollund?

Mariadøtrene tilhører folkekirken og deltager hver søndag i gudstjenesten i en af sognets kirker.

Se mere om dem på Haderslev Stifts hjemmeside (nyhed).

Ansvarshavende redaktør:
Tove Jørgensen

tlf. 73 52 45 80
tjo@km.dk

Næste nyhedsbrev: Juni 2011
Dead-line: 15. maj